

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Στέφανος Γλεντής
Νίκος Νικολόπουλος

Ελευθέριος Μαραγκουδάκης
Μαρία Νικολοπούλου

ΙΣΤΟΡΙΑ

Στα βυζαντινά χρόνια

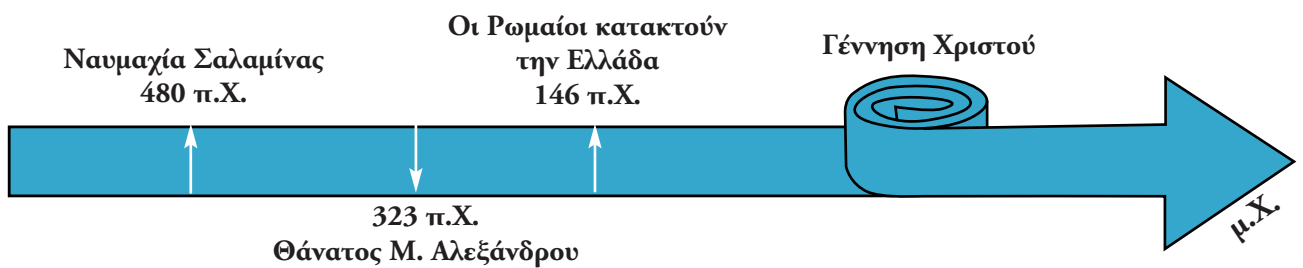

Ε΄ Δημοτικού

Α. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΡΩΜΑΙΟΙ

Το ρωμαϊκό Ωδείο του Ηρώδη του Αττικού, κάτω από την Ακρόπολη της αρχαίας Αθήνας.

1. Οι Ρωμαίοι κυβερνούν τους Έλληνες

Η υποδούλωση της Ελλάδας έχει δυσάρεστες συνέπειες για τους Έλληνες. Οι Ρωμαίοι, αρχικά, διοικούν τους κατακτημένους με σκληρό τρόπο. Κάθε πόλη αντιμετωπίζεται ανάλογα με τη στάση που τήρησε απέναντί τους.

Στην ιστορία της Δ΄ τάξης μάθαμε ότι το 146 π.Χ. οι Ρωμαίοι κατέκτησαν την Ελλάδα, ύστερα από μακροχρόνιους πολέμους. Από τα πρώτα χρόνια της κατάκτησής της όμως αντιμετώπισαν πολλές δυσκολίες στη διακυβέρνηση των κατακτημένων πόλεων. Γι' αυτό, στο πρώτο διάστημα κατοχής της χώρας, εφάρμοσαν ιδιαίτερα σκληρά μέτρα για τη διοίκησή της.

Πρώτη φροντίδα των Ρωμαίων ήταν να κρατήσουν τους Έλληνες διχασμένους και να τους εμποδίσουν να συνεργαστούν μεταξύ τους. Γι' αυτό, αμέσως μετά την κατάκτηση, κατάργησαν τα δημοκρατικά πολιτεύματα και τις συμμαχίες των ηττημένων πόλεων-κρατών. Εφάρμοσαν δηλαδή για τη διακυβέρνησή τους το «**διαίρει και βασίλευε**»¹.

Βασικό κριτήριο για τον νέο τρόπο διοίκησης κάθε πόλης ήταν η στάση που αυτή είχε τηρήσει στους ελληνορωμαϊκούς πολέμους. Έτσι:

- Σε όσες συμμάχησαν μαζί τους ή δεν αντιστάθηκαν στις λεγεώνες², τούς παραχωρούσαν ανεξαρτησία ή αυτονομία³ και ανέθεταν τη διοίκησή τους σε φιλορωμαίους Έλληνες.
- Σε όσες όμως αντιστάθηκαν, φέρθηκαν ανελέητα. Γκρέμισαν τα τείχη τους, άρπαξαν θησαυρούς και έργα τέχνης, επέβαλαν βαρύτατους φόρους, αφόπλισαν και αιχμαλώτισαν τους κατοίκους τους. Στις πόλεις αυτές εγκατέστησαν μόνιμες ρωμαϊκές φρουρές και ανέθεσαν τη διοίκησή τους σε Ρωμαίους αξιωματούχους.

Δυσάρεστες συνέπειες για τους Έλληνες όμως είχε και η διαρκής παρουσία ρωμαϊκού στρατού στον τόπο τους. Οι λεγεώνες τρέφονταν από τα προϊόντα της υπαίθρου και συχνά στρατολογούσαν τους κατοίκους της. Οι πληθυσμοί ένιωθαν ανασφαλείς και φοβισμένοι. Πολλοί εγκατέλειπαν τη γη τους και κατέφυγαν στις πόλεις. Κι εκεί όμως τους περίμεναν η φτώχεια, η διαρκής παρουσία και η απειλή των κατακτητών.

1. Οι ρωμαϊκές λεγεώνες λεηλατούσαν συχνά την ύπαιθρο.

¹ «**διαίρει και βασίλευε**»: χώρισέ τους και κυβέρνησέ τους.

² **λεγεώνα**: ρωμαϊκό στρατιωτικό σώμα.

³ **αυτονομία**: δικαίωμα να διοικούνται με δικούς τους νόμους και άρχοντες.

Όλα αυτά δημιούργησαν έντονη δυσαρέσκεια στους Έλληνες, οι οποίοι **για πρώτη φορά βρέθηκαν υπόδουλοι** σ' έναν ξένο λαό. Γι' αυτό πολλές φορές ξεσηκώθηκαν κατά των κατακτητών. Ο ρωμαϊκός στρατός όμως κατέπνιγε αυτές τις εξεγέρσεις και τιμωρούσε σκληρά αυτούς που θεωρούσε πρωταίτιους.

- **Είχαν λόγους οι κατακτημένοι Έλληνες να νιώθουν ανασφαλείς και φοβισμένοι;**
- **Γιατί οι Ρωμαίοι κατάργησαν τις συμμαχίες των πόλεων και κυβέρνησαν την καθεμία διαφορετικά;**

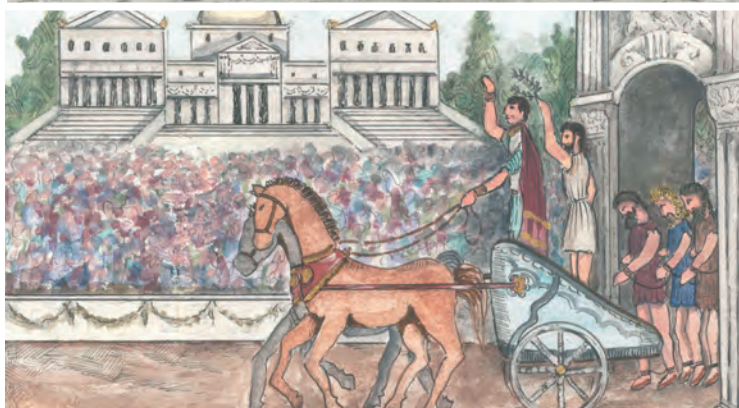

2. Αιχμάλωτοι Έλληνες δουλεύουν στους ρωμαϊκούς δρόμους.

3. Ο Πολύβιος για την ερήμωση της υπαίθρου

«Στην εποχή μας σε ολόκληρη την Ελλάδα επικρατεί απαιδία¹ και ολιγανθρωπία. Αυτά ήταν αιτία να ερημωθούν οι πόλεις και να μειωθεί η παραγωγή αγαθών στην ύπαιθρο, μολοντί δεν είχαμε αρρώστιες ούτε υποφέραμε από συνεχείς πολέμους».

Πολύβιος, *Ιστορίαι*

4. Χιλιάδες αιχμάλωτοι Έλληνες και ανεκτίμητα έργα τέχνης μεταφέρθηκαν στη Ρώμη, για να επιδειχθούν στους θριάμβους² των νικητών στρατηγών.

¹ **απαιδία:** έλλειψη παιδιών.

² **θριάμβος:** είδος παρέλασης, που έκαναν οι Ρωμαίοι, για να επιδείξουν τα λάφυρα και τους αιχμαλώτους από τους πολέμους.